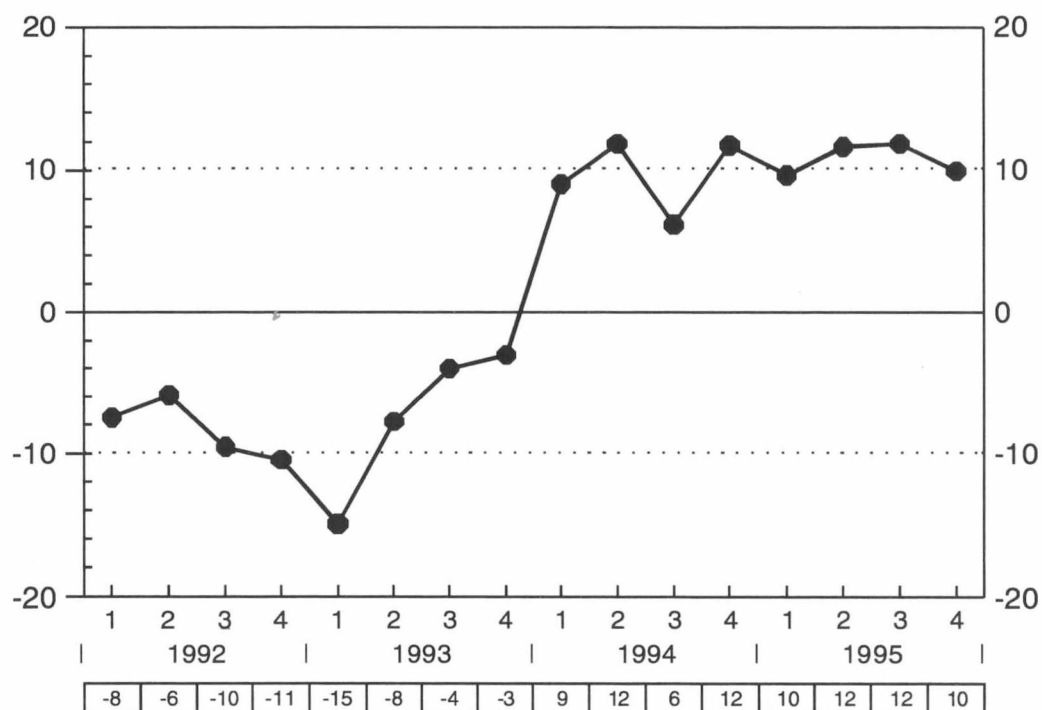

Kuluttajabarometri

Konsumentbarometern
1995, Marraskuu – November

17.1.1996

Kuluttajien luottamusindeksi

Vuosineljännes ja indeksin pisteluku

Sisällys

	Sivu
Katsaus.....	3
Tutkimusmenetelmä	8

Kuviot

1. Suomen taloudellinen tilanne nyt vs. 12 kk sitten.....	9
2. Suomen taloudellinen tilanne 12 kk kuluttua vs. nyt	10
3. Työttömien määrä 12 kk kuluttua nykyhetkeen verrattuna	11
4. Elinkustannukset nyt verrattuna 12 kk sitten	12
5. Kuluttajahinnat 12 kk kuluttua vs. nyt	13
6. Oman talouden tilanne nyt verrattuna 12 kk sitten	14
7. Oman talouden tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen.....	15
8. Ajankohdan edullisuus suurempiin hankintoihin.....	16
9. Aikooko talous hankkia omistusasunnon seuraavien 12 kk aikana	17
10. Aikooko talous hankkia henkilöauton seuraavien 6 kk aikana	18
11. Ostoaikomukset eräissä kulutusryhmissä seuraavien 6 kk aikana	19
12. Millainen ajankohta on säästämisen kannalta	20
13. Miten todennäköisesti talous säästää seuraavien 12 kk aikana	21
14. Millainen ajankohta on luotonoton kannalta	22
15. Aikooko talous ottaa luottoa seuraavien 12 kk aikana	23

Kuluttajabarometrin eri tutkimuskierrosten tulokset ovat elokuuhun 1995 asti olleet vertailukelpoisia koska kysymykset ovat olleet joka kerta samat. Vuoden 1995 lokakuusta alkaen Tilastokeskus kerää EU:n komissiolle tietoja kuluttajien mielialoista ja aikomuksista kuukausittain. Tämä kaikissa EU-maissa tehtävä tutkimus on suppeampi kuin Suomen kuluttajabarometri. Useimmat EU:n kuluttajabarometrin kysymykset sisältyivät jo ennestään Suomen kuluttajabarometriin. Poikkeuksena olivat kuluttajahintojen muutoksia ja kotitalouden säästämistä koskevat kysymykset. Näissä kohdin käytetään marraskuusta 1995 alkaen EU:n kuluttajabarometrin mukaisia kysymyksiä. Tästä syystä kuvioissa 4, 5 ja 12 esitettävät marraskuun 1995 luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien tietojen kanssa.

Katsaus

Tulokset perustuvat kotitalouksien haastatteluihin marraskuussa viikolla 47 vuonna 1995.

Suomen talouskehitys

Mennyt vuosi (kuvio 1, sivu 9)

Kuviosta 1 nähdään miten kuluttajat ovat arvioineet Suomen talouden kehitystä viime vuosina. Mittarina käytetään kuluttajien vastauksista johdettua saldolukua. Saldoluvun laskentaperiaate on esitetty sivulla 8. Saldoluku oli miinusmerkkinen vuosina 1989–1993. Kuluttajien mielestä Suomen talous heikkeni näinä vuosina. Toukokuusta 1994 lähtien saldoluku on ollut positiivinen. Tämän mukaan maamme talous kääntyi vuonna 1994 nousuun, joka jatkuu edelleen. Marraskuussa 1995 saldoluku oli +15,7. Useampi kuin neljä kymmenestä katsoo talouden parantuneen, kolmetoista prosenttia huonontuneen.

Miehet (+20) arvioivat talouskasvun paremmaksi kuin naiset (+12). Alueiden väliset erot kasvoivat. Pääkaupunkiseudun (+23) asukkaat olivat myönteisempiä kuin muualla asuvat. Pohjois-Suomen saldoluku (+2) heikkeni suhteessa muihin ja oli alempi kuin kertaakaan vuoden sisällä. Aluejako on esitetty sivulla 8. Eri ikäisistä 15–24 vuotiaat (+28) olivat myönteisimpiä. Iän myötä myönteisyys vähenee. Yli 65-vuotiaiden (+2) mielestä talous oli kuta kuinkin ennallaan.

Tuleva vuosi (kuvio 2, sivu 10)

Kuluttajat arvioivat, että maan talous kohentuu myös seuraavien 12 kuukauden aikana. Talousodotuksia mittaavan osoittimen arvo oli marraskuussa +13,4. Neljä kymmenestä uskoo talouden paranevan. Yksi kymmenestä ennustaa talouden huononevan.

Miesten (+17) talousodotukset ovat myönteisempiä kuin naisten (+10). Alueiden väliset erot kasvoivat jonkin verran. Pääkaupunkiseudun (+19) kotitaloudet luottavat eniten talouden kasvuun. Väli- (+10) ja Pohjois-Suomen (+6) kotitalouksien arviot olivat alempana kuin kertaakaan pariin vuoteen. Myönteisimmät arviot saatiin jälleen 15–25-vuotiailta (+29). Eläkeikäiset (+3) olivat aika varovaisia talousennusteissaan.

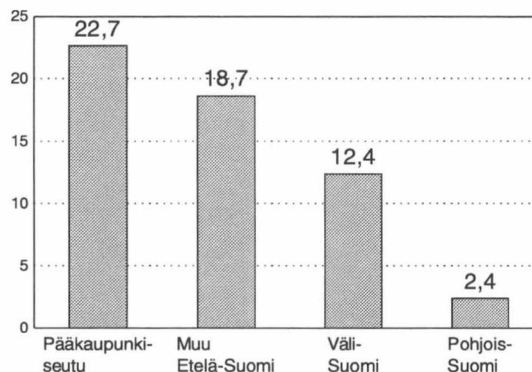
Oman talouden kehitys

Mennyt vuosi (kuvio 6, sivu 14)

Kotitalouksien oma talous on huonontunut usean vuoden ajan. Kuluttajan oman talouden tilaa mittaava saldoluku on ollut miinuksella vuodesta 1991 alkaen. Marraskuussa 1995 osoittimen arvo oli -1,8. Kuusi kymmenestä arvioi taloutensa samanlaiseksi kuin vuosi sitten. Joka viides katsoi taloutensa parantuneen ja yhtä moni huonontuneen viimeisten 12 kuukauden aikana. Alle 35-vuotiaat (+4) arvioivat taloutensa hieman parantuneen, tätä vanhemmat (-5) keskimäärin hieman huonontuneen. Pääkaupunkiseudulla (+3) oman talouden arvioitiin hieman parantuneen, muualla hieman huonontuneen.

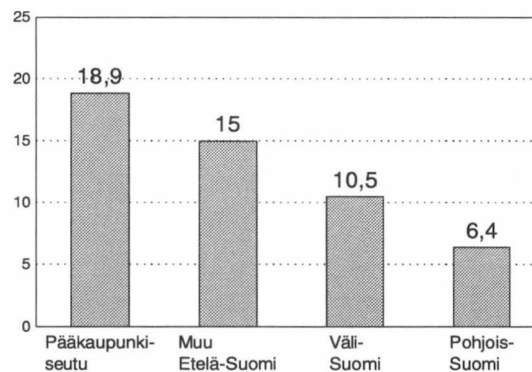
Alueittaiset arviot talouskehityksestä edellisten 12 kk aikana

kotitalouksien arviot saldolukuna

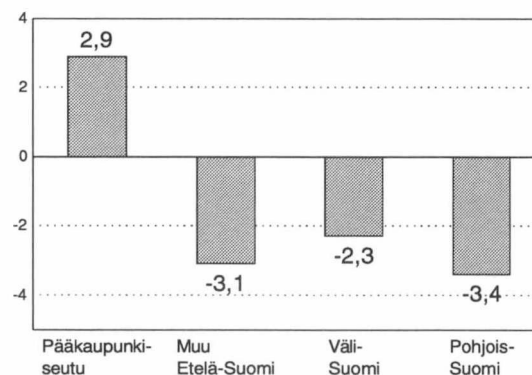
Alueittaiset ennusteet talouskehityksestä seuraavien 12 kk aikana

kotitalouksien arviot saldolukuna

Alueittaiset arviot oman talouden kehityksestä edellisten 12 kk aikana

kotitalouksien arviot saldolukuna

Tuleva vuosi

(kuvio 7, sivu 15)

Kuluttajien odotukset oman taloutensa kehityksestä ovat olleet lievästi optimistisia vuoden verran. Marraskuussa 1995 talousodotuksia mittaava saldoluku oli +4,3. Arvio ei ollut muuttunut elokuusta 1995. Kuusi kymmenestä uskoi taloutensa olevan vuoden kuluttua ennallaan. Joka viides arvioi taloutensa paranevan ja joka kahdeksas huoneenevan.

Talusooptimismi vähenee vastaajan iän kasvaessa. Alle 45-vuotiaat (+11) uskovat taloutensa paranevan ja yli 55-vuotiaat (-7) hieman heikentyvän. Pääkaupunkiseudulla (+9) oman talouden paranemiseen luotettiin enemmän kuin muualla.

Ostamisen edullisuus

(kuvio 8, sivu 16)

Ostamisen edullisuutta mittaavan osoittimen arvo laski elokuusta marraskuuhun yhdeksän pistettä ja oli +17,7. Miesten (+27) ja naisten (+8) arviot poikkesivat toisistaan aika lailla. Pohjois-Suomessa saldoluku oli edellis-kerran tasolla. Muilla alueilla sen arvo oli laskenut kymmenkunta pistettä. Alueiden väliset erot pienenevät.

Kuluttajien luottamusindeksi

(etukansi)

Kuluttajien luottamusindeksi lasketaan edellä käsiteltyjen osoittimien aritmeettisena keskiarvona. Marraskuussa 1995 sen arvo oli +9,9. Indeksien arvo laski pari pistettä elokuusta. Luottamusindeksin laskentaperiaate on esitetty sivulla 8. Miehet arvioivat luottamusindeksiin sisältyviä seikkoja myönteisemmin kuin naiset. Miesten luottamusindeksi oli marraskuussa +14,3 ja naisten +5,4. Miesten luottamusindeksi pysyi elokuun tasolla mutta naisten indeksi laski neljä pistettä. Pääkaupunkiseudun pisteluku pysyi elokuun tasolla. Muiden alueiden pisteluvut laskivat pari kolme pistettä.

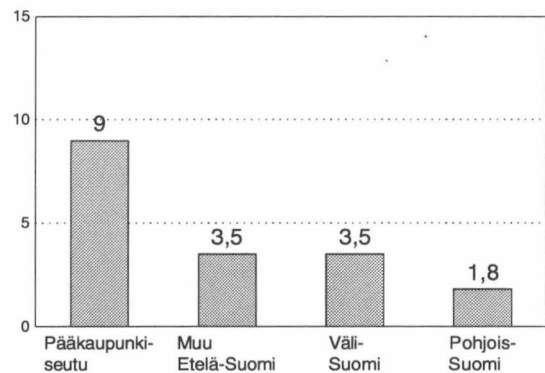
Työttömyys

(kuvio 3, sivu 11)

Talouden kääntyminen nousuun on parantanut arvioita työllisyyden kehityksestä. Työttömyysodotuksia mittaavan osoittimen arvo oli marraskuussa -13,9. Työttömien määrän arvioidaan seuraavan vuoden aikana vähenevän. Miehet (-19) luottavat naisia (-8) enemmän työttömyyden vähenemiseen.

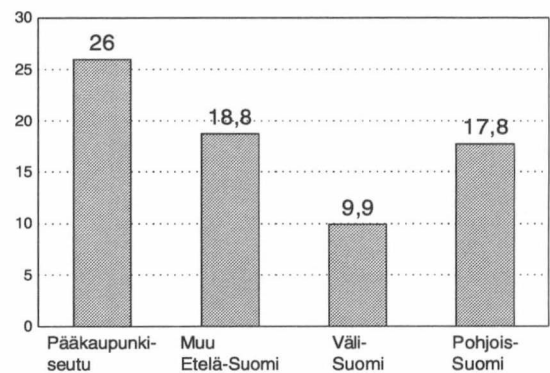
Alueittaiset ennusteet oman talouden kehityksestä seuraavien 12 kk aikana

kotitalouksien arviot saldolukuna

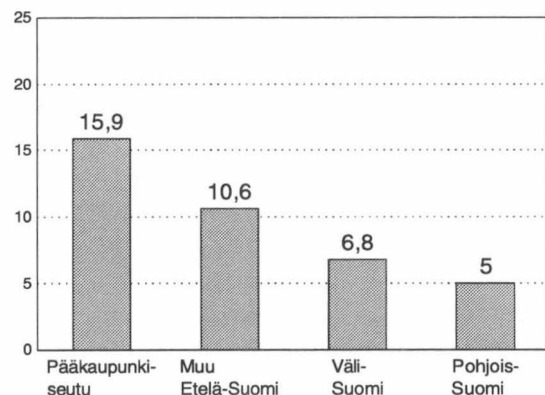

Alueittaiset arviot ostamisen edullisuudesta marraskuussa 1995

kotitalouksien arviot saldolukuna

Kuluttajien luottamusindeksi alueittain marraskuussa 1995

Kuluttajahinnat

Mennyt vuosi (kuvio 4, sivu 12)

Kuluttajabarometri mittaa myös miten suomalaiset seuraavat kuluttajahintojen muutoksia. Kuluttajien arvioita mittaava saldoluku oli edellisellä tutkimuskerralla – elokuussa –16,3. Hintojen arvioitiin laskeneen edellisen vuoden aikana.

Marraskuussa inflaatiokysymyksissä käytettiin EU:n kuluttajabarometrin kysymyksiä. Vastaajaa pyydettiin arvioimaan millä tasolla elinkustannukset olivat tuolloin verrattuna elinkustannuksiin 12 kk aikaisemmin. Vastausvaihtoehdot, jotka ovat toiset kuin Suomen omassa barometrissä nähdään kuviossa 4. Saldolukuja ei voi laskea entisillä painoilla, joten marraskuun saldoluku ei ole vertailukelpoinen aiempien tulosten kanssa. Kuvioihin on merkitty saldoluku, joka on saatu painottamalla hintojen nousua arvioivien vastausten prosenttiosuudet luvulla +0,5 ja laskua arvioivien vastausten prosenttiosuus luvulla –0,5 ja laskemalla luvut yhteen. Näin laskettu saldoluku oli marraskuussa –12,7.

Viimeisten 12 kuukauden hintojen muutokseksi kuluttajat arvioivat marraskuussa 1995 –1,2 prosenttia. Tilastokeskuksen mittaama kuluttajahintaindeksin muutos samalta ajalta oli +0,3 prosenttia. Ruuan hinnan lasku on ollut usein esillä tiedotusvälineissä. Kuluttajat saattavat tästä syystä yliarvioida ravintoryhmän osuuden kokonaisindeksissä. Ruuan hintakehityksellä on tietysti oma merkityksensä kuluttajahintoihin. Ravintoryhmän paino kuluttajahintaindeksissä on 15,5 prosenttia. Tilastokeskuksen mukaan ruoka oli marraskuussa 8,6 prosenttia halvempaa kuin vuotta aiemmin. Ilman ruuan hinnan laskua inflaatio olisi ollut 1,2 prosenttia toteutunutta korkeampi.

Tuleva vuosi (kuvio 5, sivu 13)

Haastatellut arvioivat marraskuussa 1995, että kuluttajahinnat ovat vuoden kuluttua hieman nousseet. Tämä kysymys oli sanamuodoltaan samanlainen kuin ennenkin mutta vastausvaihtoehdot olivat toiset (katso kuvio 5). Saldoluku ei ole vertailukelpoinen aiempien tulosten kanssa. Saldoluvun painotus tehtiin samalla tavalla kuin kuviossa 4 (katso yllä). Inflaatio-odotuksia mittaavaksi saldoluvuksi saatiin +12. Hintojen muutokseksi seuraavien 12 kuukauden aikana ennustettiin 0,7 prosenttia. Kuluttajien inflaatio-odotukset ovat huomattavan alhaalla.

Ostoaikomukset

Hyödykeryhmittäisiä ostoaikomuksia kysytään vain täysi-ikäisiltä vastaajilta. Ostoaikomukset koskevat seuraavaa puolta vuotta. Poikkeuksena omistusasunto, jonka osalta suunnittelujako on 12 kuukautta.

Omistusasunto (kuvio 9, sivu 17)

Asuntokaupan vilkkaina vuosina 1980-luvun lopulla asunnon ostoa suunnitteli joka kymmenes kotitalous. Kaksitoista prosenttia **lapsiperheistä** ja kahdeksan prosenttia **aikuistalouksista** aikoi tuolloin hankkia omistus-

asunnon, vaihtaa omistusasuntoa tai rakentaa omakotitalon. Tämän jälkeen ostoaikeet ovat laskeneet. Vuonna 1995 ostoaikeet jäivät noin puoleen vilkkaiden vuosien tasosta. Marraskuussa 2,3 prosenttia kotitalouksista aikoi varmasti hankkia omistusasunnon tai rakentaa itselleen talon seuraavan vuoden aikana. Lisäksi 3,4 prosenttia piti tätä mahdollisena. Kasvua elokuusta oli noin kolmannes. Lapsiperheiden ostoaikomukset olivat voimakkaassa kasvussa – kahdeksan sadasta aikoi ostaa asunnon vuoden sisällä. Tämän mukaan 50 000 lapsiperhettä haaveilee muuttavansa uuteen kotiin vuoden sisällä. Aikuiskotitalouksien ostoaikeet ovat jo pitkään olleet vaisuja. Viisi sadasta suunnittelee asunnon hankintaa vuoden sisällä.

Barometri selvittää myös asunnon hankinnan **rahoitustapoja**. Ostoa suunnittelevista 64 prosenttia ilmoitti tärkeimmäksi rahoitustavaksi nykyisen asunnon myyntitulon, 14 prosenttia pankkilainan, 13 prosenttia arava- tai asp-lainan ja 3 prosenttia omat säästöt.

Henkilöauto (kuvio 10, sivu 18)

Kotitalouksista 3,3 prosenttia aikoi varmasti ostaa tai vaihtaa henkilöauton puolen vuoden sisällä. Lisäksi 6,8 prosenttia piti sitä mahdollisena. Tämän mukaan autoja myytäisiin puolessa vuodessa yhteensä noin 225 000 kappaletta. Lapsiperheiden ostoaikomukset (12,4 %) ovat noin puolitoistakertaiset aikuiskotitalouksiin (8,8 %) verrattuna. **Uusia autoja** näistä olisi 35 000 ja **käytettyjä autoja** 190 000 kappaletta. Vuosi sitten marraskuussa suunniteltiin 40 000 uuden auton ja 140 000 käytetyn auton hankkimista. Uusien autojen kauppa ei oikein tunnu pääsevän vauhtiin. Niiden ostoaikomukset nousivat verkalleen vuoden 1992 pohjalukemista vuoden 1995 helmikuuhun asti. Touko-, elo- ja marraskuussa ostoaikomukset olivat hieman jäljessä edellisen vuoden tasosta.

Puolet ostoa suunnittelevista aikoo **rahoittaa** autonsa hankinnan pääasiassa nykyisen auton myyntitulolla. Joka neljäs aikoo maksaa auton säästöillään. Pankkilainaa aikoo käyttää joka kymmenes. Osamaksukauppaan aikoo turvautua niinkään joka kymmenes. Rahoitussuunnitelmat olivat marraskuussa samanlaiset kuin elokuussa.

Lomamatkat ja vapaa-aika

(kuvio 11, sivu 19)

Markan ulkoisen arvon heikentyminen ja matkavero jarruttivat ulkomaan matkasuunnitelmia vuosina 1993–94. **Ulkomaan lomamatka** oli tuolloin joka neljännen suunnitelmissa. Markan ulkoisen arvon vahvistuminen ja matkaveron poistuminen lisäsi matka-aikomuksia. Marraskuussa 1995 ulkomaan lomamatkaa suunnitteli kolme kotitaloutta kymmenestä. Kasvua vuoden takaa oli 7 %. Innokkaimmin matkasuunnitelmia tekivät pääkaupunkiseudun kotitaloudet (43 % kotitalouksista). Matkustuaikomukset vähenivät pohjoiseen mentäessä. Osuudet olivat seuraavat: muu Etelä-Suomi 32 %, Väli-Suomi 21 % ja Pohjois-Suomi 16 %. Eläkeikäisistä joka viides suunnitteli ulkomaan lomamatkaa.

Kotimaan lomamatkaa puolen vuoden sisällä suunnitteli marraskuussa 46 prosenttia kotitalouksista. Alueittaiset erot olivat pienemmät kuin ulkomaan matkojen osalta: Pääkaupunkiseutu 52 %, muu Etelä-Suomi 41 %, Väli-Suomi 51 % ja Pohjois-Suomi 42 %. Muita innokkaammin aikooiv matkailia 55–64-vuotiaat (54 %). Eläkeikäisistä joka neljäs aikoo tehdä kotimaan lomamatkan.

Vapaa-ajan asunnon hankintaa suunnitteli kaksi sadasta. Monilapsiset perheet (11 %) ja 25–34-vuotiaiden kotitaloudet (6 %) suunnittelevat muita useammin vapaa-ajan asunnon hankintaa. Muun kulkuvälineen kuin auton hankintaa suunnitteli noin joka kymmenes kotitalous. Kasvua vuoden takaa oli neljännes, 15 prosenttia alle 25-vuotiaiden kotitalouksista ja 19 prosenttia monilapsisista perheistä aikoo hankkia muun kulkuvälineen kuin auton. Kalliita harrastus- ja urheiluvälineitä aikoi hankkia 12 prosenttia kotitalouksista. Määrä oli vajaan kymmenyksen korkeampi kuin vuosi sitten. Pääkaupunkiseudulla (17 %) ja Pohjois-Suomessa (15 %) aikomukset olivat hieman muita alueita isommat. Perheen koko vaikuttaa ostoaikomuksiin. Eri kokoisissa talouksissa ostoaikeet olivat seuraavat: 1 – 2 henkilöä 9 %, 3 henkilöä 15 %, 4 – 5 henkilöä 22 % ja 6+ henkilöä 26 %. Lapsiperheistä joka viides ja aikuiskotitalouksista joka kymmenes aikoo hankkia harrastus- ja urheiluvälineitä.

Koti, asuminen

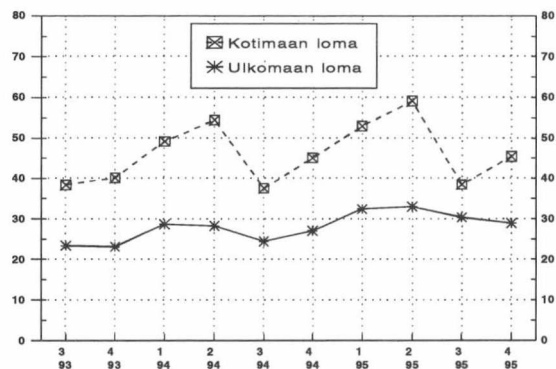
(kuvio 11, sivu 19)

Laman aikana monet kotitaloudet joutuivat siirtämään remontti- ja sisustussuunnitelmiaan tai kodinkoneiden ja viihde-elektronikan ostoaikeitaan. Hankintoja ei voi lykätä kovin pitkään kun asunnon ja kodinkoneiden kunto heikkenee ja uusiminen käy välttämättömäksi.

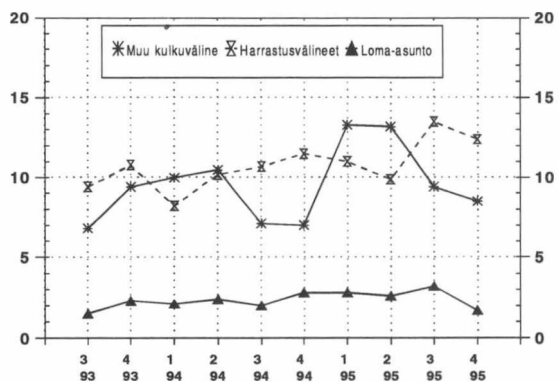
Kuusi vuotta sitten kodin sisustamista suunnitteli kolmannes kotitalouksista. Sen jälkeen aikomukset laskivat roimasti. Helmikuussa 1993 vajaa neljäsosa kotitalouksista aikoi sijoittaa rahaa kodin sisustamiseen. Vuonna 1994 aikomukset kääntyivät nousuun ja marraskuussa 1995 kodinsisustamista suunnitteli 34 prosenttia kotitalouksista. Kodin sisustaminen on ajankohtaista silloin kun kotia ollaan perustamassa. Lasten kasvaessa tulee myös tilanteita, jolloin kotia joudutaan sisustamaan uudelleen. Tämä näkyy eri ikäisten haastateltujen vastauksissa. Alle 35-vuotiaiden kotitalouksista joka toinen aikoi tehdä sisustushankintoja kotiin. Muissa ikäryhmissä prosenttiosuudet olivat seuraavat: 35–44-vuotiaat 34 prosenttia, 45–54-vuotiaat 27 prosenttia, 55–64-vuotiaat 17 prosenttia ja yli 65-vuotiaat 10 prosenttia. 39 prosenttia lapsiperheistä ja 31 prosenttia aikuiskotitalouksista aikoi sisustaa kotiaan.

Ennen lamaa asuntoremonttia tai kodinkoneiden hankintaa suunnitteli joka neljäs kotitalous. Laman aikana remonttisuunnitelmat laskivat kahteenkymmeneen ja kodinkoneiden ostoaikeet viiteentoista prosenttiin. Vuonna 1993 ostoaikeet kääntyivät varovaiseen nousuun. Viime marraskuussa remonttia suunnitteli 20,6 prosenttia kotitalouksista ja kodinkoneiden osto 21,4 prosenttia kotitalouksista. Kodin remointitarve riippuu perheen koosta ja erityisesti lasten lukumäärästä. Eri kokoisissa talouksissa remonttiaikeet olivat seuraavat: 1 henkilö 12 prosenttia, 2 henkilöä 21 prosenttia, 3 henkilöä 24 prosenttia, 4–5 henkilöä 31 prosenttia ja 6 henkilöä 45 prosenttia. Lapsiperheistä 26 prosenttia ja aikuistalouksista 17 prosenttia aikoi remontoida kotia.

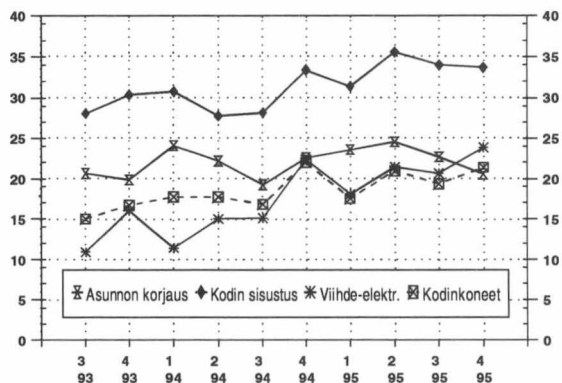
% kotitalouksista aikoo tehdä lomamatkan 6 kk sisällä

% kotitalouksista aikoo käyttää rahaa seuraaviin menokohteisiin

% kotitalouksista aikoo käyttää rahaa seuraaviin menokohteisiin

Viihde-elektroniikkaa aikoi 1980-luvun lopulla hankkia joka viides kotitalous. Ostoaikomukset laskivat sitten noin puoleen vuonna 1993. Aikomukset ovat sen jälkeen hiljalleen nousseet. Marraskuussa 1995 viihde-elektroniikkaa aikoi hankkia 23,9 prosenttia kotitalouksista. Miehet (28 %) ovat naisia (20 %) innokkaampia hankkimaan viihde-elektroniikkaa. Pääkaupunkiseudulla kolme kymmenestä ja muilla alueilla kaksi kotitaloutta kymmenestä aikoo ostaa viihde-elektroniikkaa. Viihde-elektroniikan hankinta on yleisintä nuorten talouksissa ja vähenee iän myötä. Alle 35-vuotiaista joka kolmas, 35–44-vuotiaista joka neljäs, 45–54-vuotiaista joka kuudes ja 55–64 vuotiaista joka kymmenes kotitalous aikoi ostaa viihde-elektroniikkaa. Eläkeikäisistä vain neljä sadasta.

Säästäminen

(kuviot 12–13, sivut 20–21)

Säästämisen edullisuutta mittaava saldoluku vaihtelee talletuskorkojen muutoksia seuraillen. Marraskuussa 1995 pisteluku oli -10,2. 15–24-vuotiaat (+13) suhtautuvat säästämiseen myönteisemmin kuin yli 55-vuotiaat (-23).

Säästämissaikomuksia on kysytty Suomen barometrisä kysymyksillä, jotka poikkeavat EU-barometrin vastaavista kysymyksistä. Suomen barometrissä selvitettiin kuinka moni aikoo säästää säännöllisesti tai satunnaisesti. Niiden kotitalouksien osalta, jotka ilmoittivat, että varoja ei jää säästöön kysyttiin rahatilannetta tarkemmin. EU-barometrissä kysytään kotitalouden rahatilannetta tiedusteluajankohtana kaikilta kotitalouksilta. Tämän lisäksi tiedustellaan kuinka todennäköisesti kotitalous pystyy säästämään rahaa seuraavien 12 kuukauden aikana. Säästämiseksi katsotaan myös entisen velan lyhentämiseen käytettävät varat. Kuviossa 13 esitettävät tiedot eivät ole vertailukelpoisia entisten tietojen kanssa.

Rahatilannetta koskevaan kysymykseen saatiin seuraavat vastaukset: "talous velkaantuu": 4,1 %, "kulutukseen joudutaan käyttämään säästöjä": 4,7 %, "rahat riittävät nipin napin": 51,7 %, "talous pystyy tällä hetkellä säästämään hieman": 35,7 % ja "talous pystyy säästämään paljon": 3,1 %.

Prosenttijakaumat kotitalouksien säästämistarkoituksesta ja säästyvien varojen sijoituskohteista käyvät ilmi oheisista kuvioista.

Luotonotto

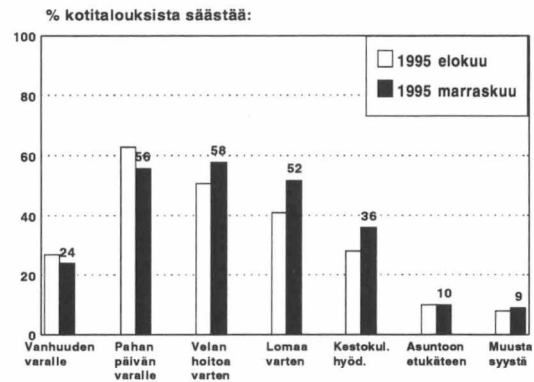
(kuviot 14–15, sivut 22–23)

Arviot lainanoton edullisuudesta muuttuivat aiempaa myönteisemmiksi kun korot vuonna 1993 kääntyivät laskuun. Lainanoton edullisuutta mittaava saldoluku oli marraskuussa 1995 -6,4. Naiset (-18) suhtautuvat lainanottoon selvästi kielteisemmin kuin miehet (+5).

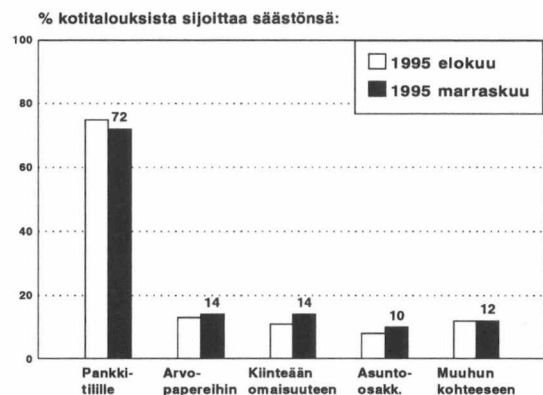
Lainanottoaikomukset olivat toukokuussa ennallaan. Joka kymmenes talous aikoi ottaa lainaa seuraavien 12 kuukauden aikana. Innokkaimmin lainan ottoa suunnittelivat 18–24-vuotiaat – heistä joka kuudes aikoi ottaa lainaa. Eläkeikäiset eivät suunnitelleet lainanottoa.

Luottoa voidaan ottaa yhteen tai useampaan tarkoitukseen. Luottoa aiotaan ottaa eri tarkoituksiin seuraavasti: kestopulutushyödykkeet 28, asunto-osake 24, kiinteä omaisuus 23, opinnot 15 ja muu käyttötarkoitus 19 prosenttia. Kaksi prosenttia haastatelluista aikoi ottaa lainaa arvopapereita varten.

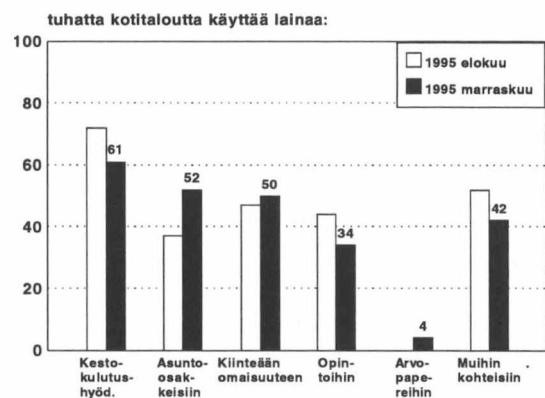
Mihin tarkoitukseen kotitaloudet säästävät?

Säästöjen sijoituskohteet

Mihin kotitaloudet aikovat ottaa lainaa?

Tutkimusmenetelmä

Kuluttajabarometrin tiedot kootaan Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen yhteydessä. Ensimmäinen kuluttajabarometri tehtiin marraskuussa 1987. Vuoteen 1991 asti se tehtiin kaksi kertaa vuodessa, touko- ja marraskuussa. Vuodesta 1992 alkaen kuluttajabarometri on tehty neljä kertaa vuodessa, helmi-, touko-, elo- ja marraskuussa.

Suurin osa tiedoista kerätään puhelinhaastattelulla. Tutkimusalueena on koko maa. Tutkimuksessa käytetään kahta rotatoivaa paneelia eli samalle henkilölle esitetään kysymykset kolme kertaa aina puolen vuoden välein. Kohdehenkilöistä on uusia aina noin kolmannes.

Otoskoko marraskuussa 1995 oli 1 687 henkilöä. Vastauksia saatiin 1 500, joten vastausprosentti oli 88,9. Vastajat edustavat Suomen väestöä iän, sukupuolen, asuinläänin ja äidinkielen suhteen.

Tässä raportissa käytetään iän, sukupuolen ja asuinalueen suhteen laadittuja korotuskertoimia (nk. jälkiositus). Vastaukset edustavat 15–74-vuotiaan väestön mielikuvia. Joissakin kysymyksissä käytetään painokertoimia, joilla vastaukset on muunnettu suomalaisten kotitalouksien rakenteen mukaisiksi. Tämän julkaisun kuviot on laadittu tällä tavalla korotettujen tietojen pohjalta.

Saldoluku

Tutkimuksesta laadituissa kuvioissa viitataan saldolukuihin. Laskentaperiaate on seuraava: Haastateltavilta kysytään: "Millainen on mielestänne Suomen taloudellinen tilanne tällä hetkellä verrattuna 12 kuukautta sitten vallinneeseen tilanteeseen?" Vastausvaihtoehdot on esitetty

Luottamusindeksi

Kuluttajien luottamusindeksi saadaan Euroopan yhteisöjen alueella sovellettavan laskentatavan mukaisesti seuraavien kysymysten saldoluvuista:

- Suomen taloudellinen tilanne tällä hetkellä verrattuna 12 kuukautta sitten vallinneeseen tilanteeseen
- Suomen taloudellinen tilanne 12 kuukauden kulluttua verrattuna tällä hetkellä vallitsevaan tilanteeseen
- Oma taloudellinen tilanne tällä hetkellä verrattuna 12 kuukautta sitten vallinneeseen tilanteeseen
- Oma taloudellinen tilanne 12 kuukauden kulluttua verrattuna tällä hetkellä vallitsevaan tilanteeseen
- Ajankohdan edullisuus suurempiin hankintoihin.

Saldoluvut lasketaan yhteen ja jaetaan viidellä. Saldolukujen ja kuluttajien luottamusindeksin arvoalue on (–100, 100).

oheisessa taulukossa. Kunkin vastausvaihtoehdon *prosenttiosuus* kerrotaan sen *painokertoimella*. Tulojen summana saadaan *saldoluku*. Esimerkkinä kuvio 1, sivu 9: **Suomen taloudellinen tilanne nyt verrattuna 12 kuukautta sitten.**

Vastaus	%-osuus	Painokerroin	Tulo
Paljon parempi	2,4	1	2,4
Jonkin verran parempi	41,7	0,5	20,9
Samanlainen	40,3	0	0
Jonkin verran huonompi	10,8	–0,5	–5,4
Paljon huonompi	2,2	–1	–2,2
Ei osaa sanoa	2,6	0	0
Yhteensä	100		15,7 = Saldoluku

Aluejako

Pääkaupunkiseutu: Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen

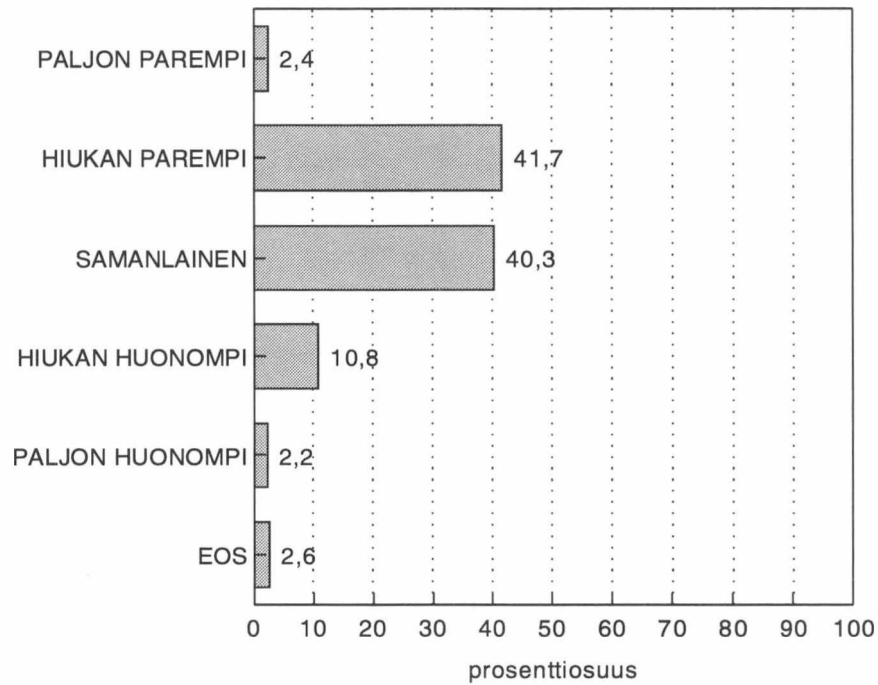
Muu Etelä-Suomi: Muu Uudenmaan lääni, Turun ja Porin lääni, Hämeen lääni, Kymen lääni

Väli-Suomi: Mikkelin lääni, Pohjois-Karjalan lääni, Kuopion lääni, Keski-Suomen lääni, Vaasan lääni

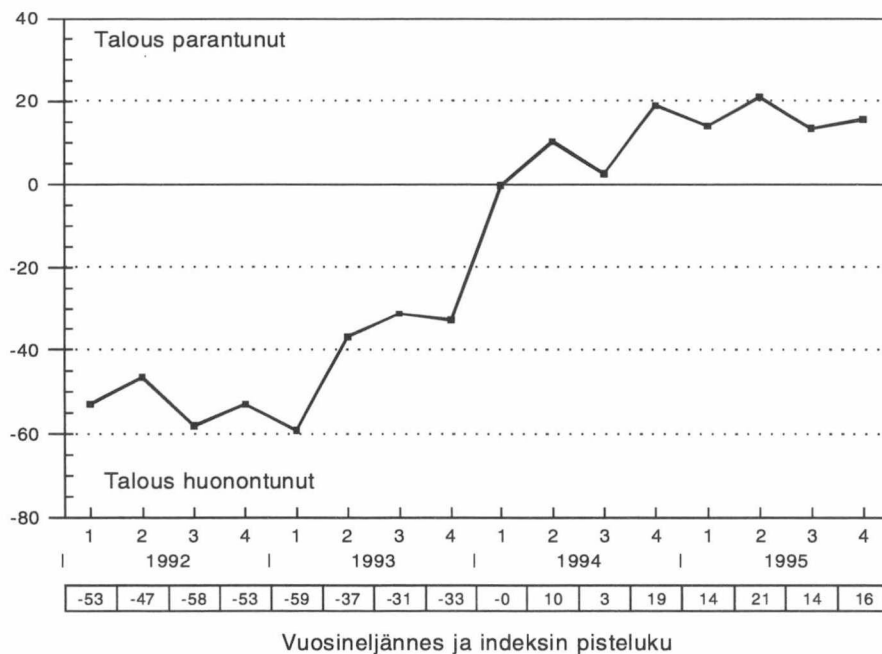
Pohjois-Suomi: Oulun lääni, Lapin lääni

1. Suomen taloudellinen tilanne

Nyt verrattuna 12 kuukautta sitten

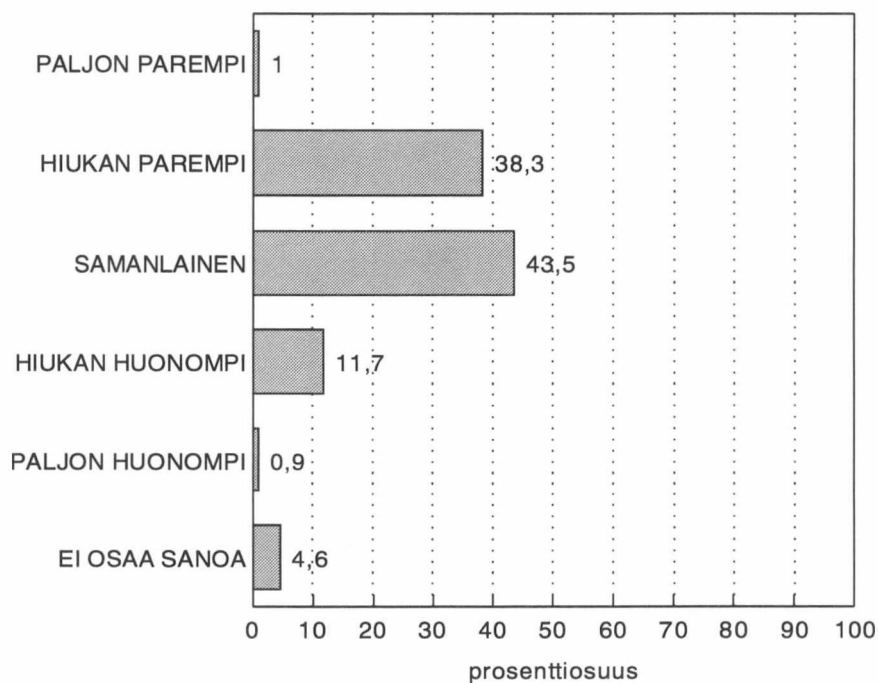

Indeksinä mittausajankohdasta toiseen

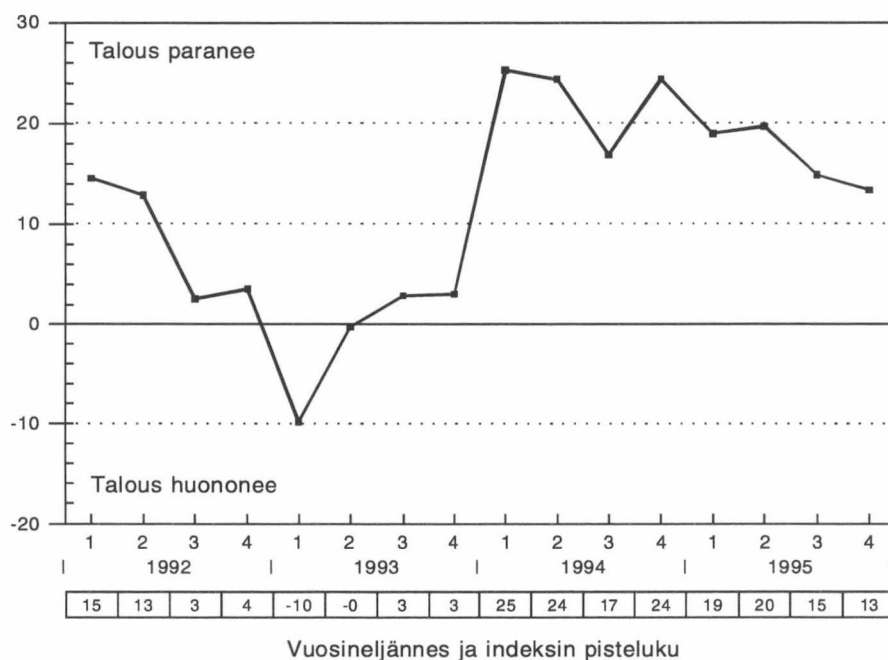

2. Suomen taloudellinen tilanne

12 kuukauden kuluttua verrattuna nykyhetkeen

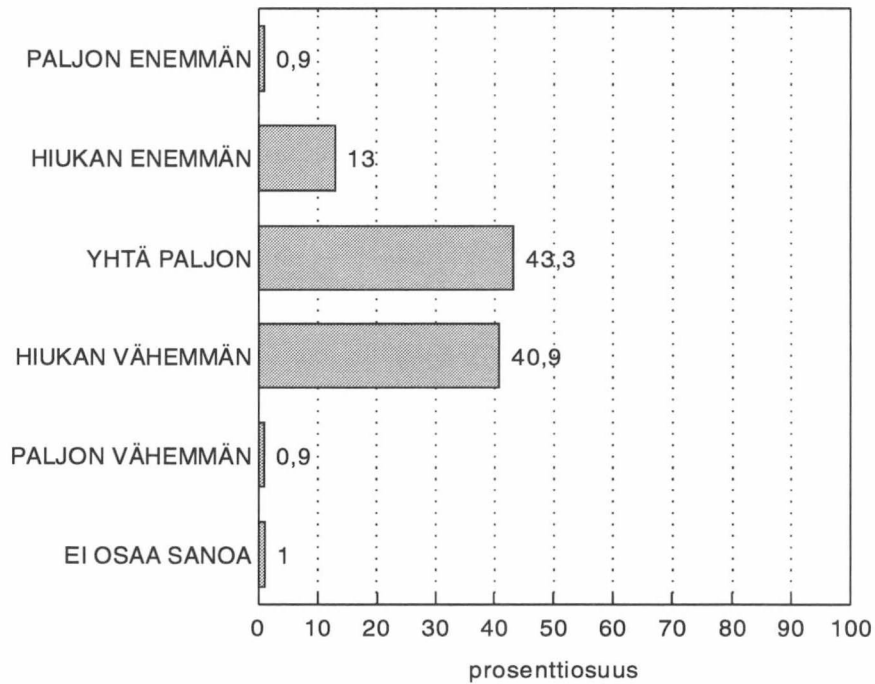

Indeksinä mittausajankohdasta toiseen

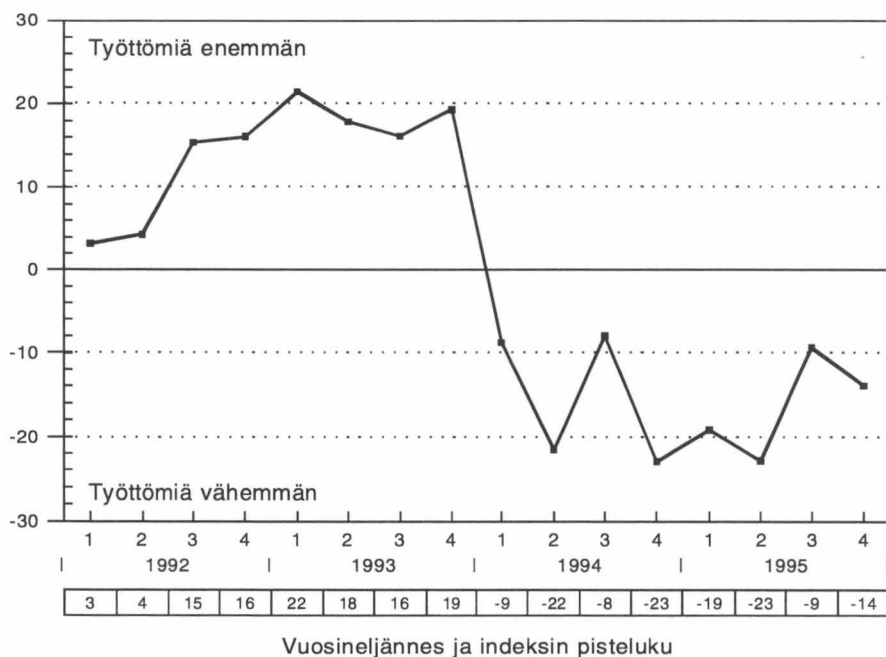

3. Työttömien määrä

12 kuukauden kuluttua verrattuna nykyhetkeen

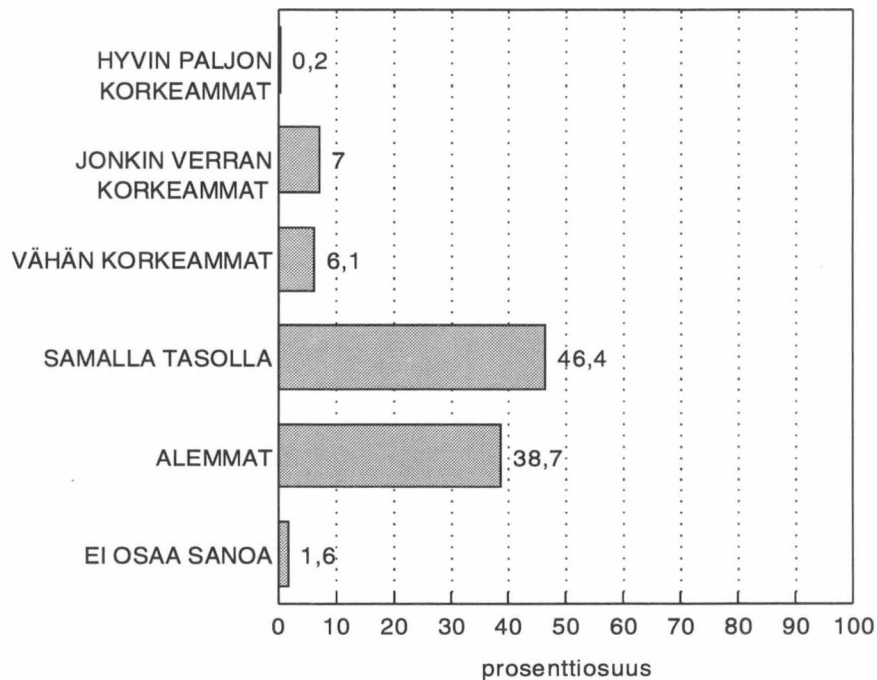
Indeksinä mittausajankohdasta toiseen

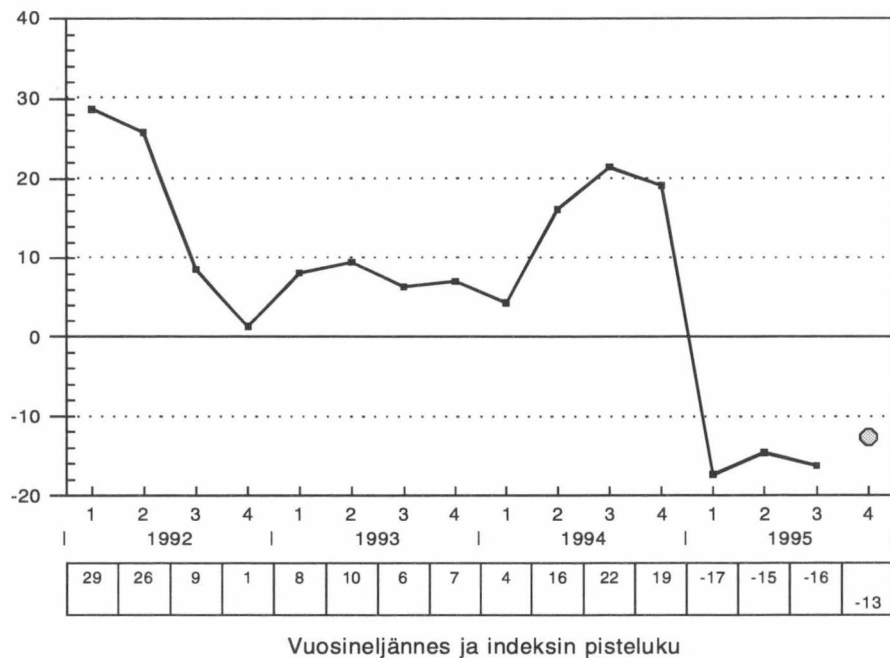
Vuosineljännes ja indeksin pisteluku

4. Elinkustannukset^{*)}

Nyt verrattuna 12 kuukautta sitten

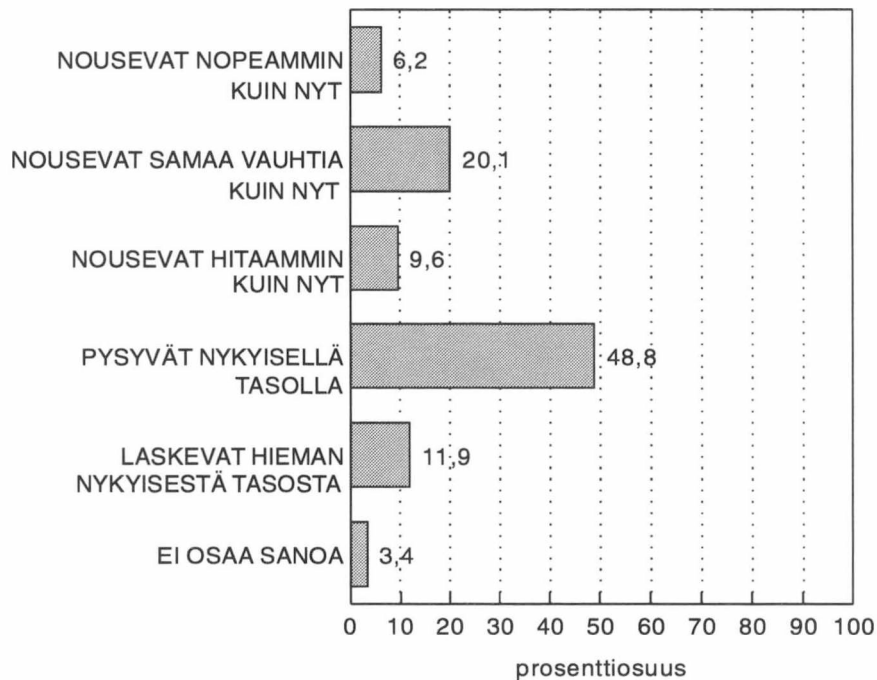
Indeksinä mittausajankohdasta toiseen

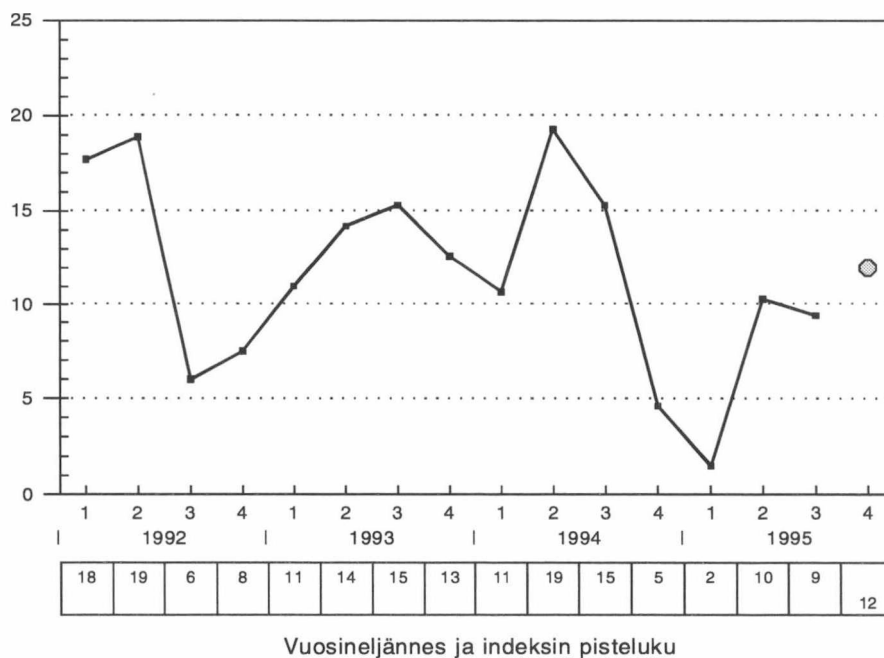
^{*)} Kysymyksen vastausvaihtoehdot ovat muuttuneet marraskuussa 1995 EU:n kuluttajabarometrin mukaiseksi. Saldolukua ei ole voitu laskea samoin perustein kuin aiemmin. Katso sivu 5.

5. Kuluttajahinnat^{*)}

Muutos seuraavien 12 kuukauden aikana

Indeksinä mittausajankohdasta toiseen

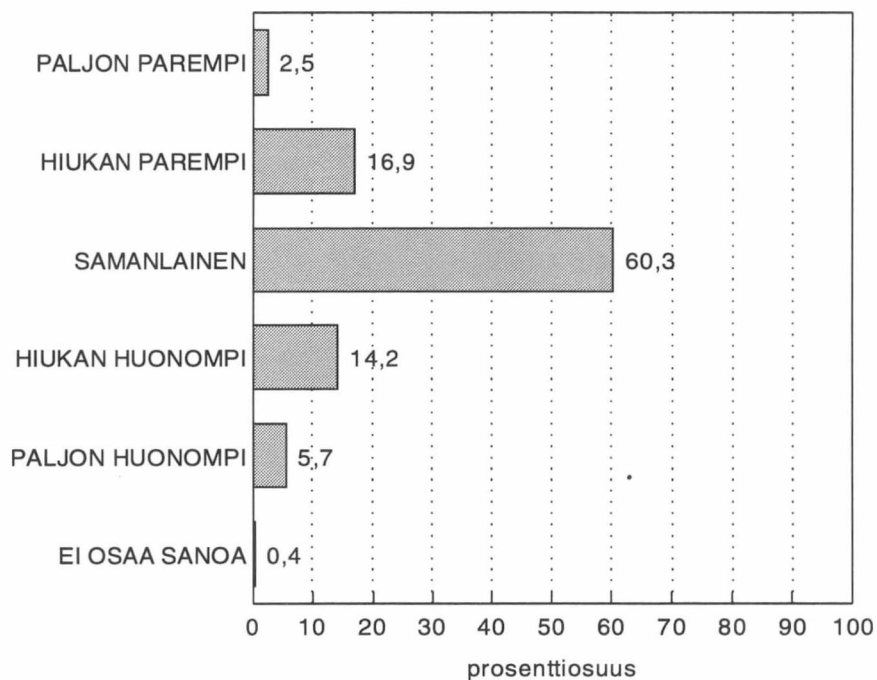

Vuosineljännes ja indeksin pisteluku

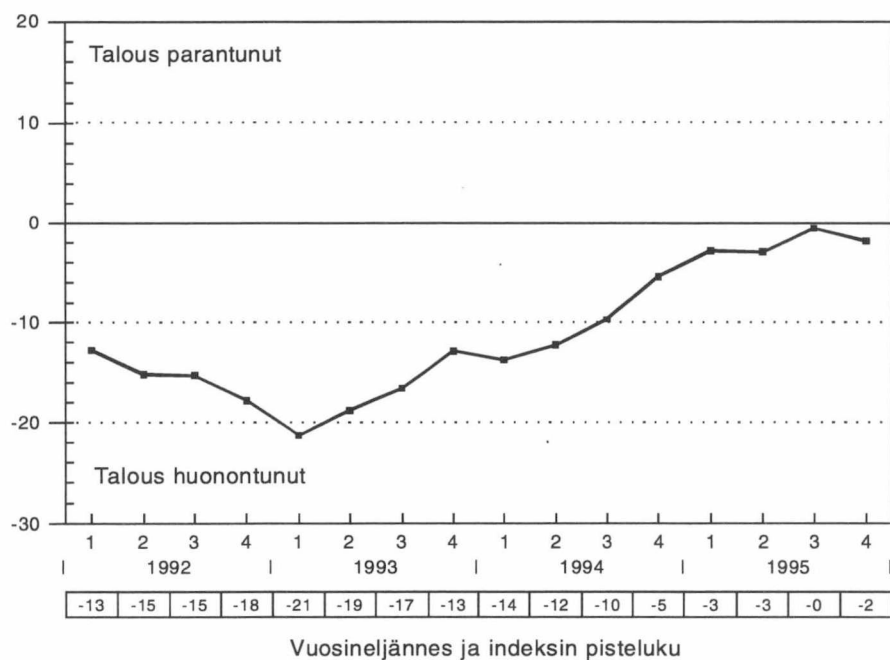
^{*)} Kysymyksen vastausvaihtoehdot ovat muuttuneet marraskuussa 1995 EU:n kuluttajabarometrin mukaiseksi. Saldolukua ei ole voitu laskea samoin perustein kuin aiemmin. Katso sivu 5.

6. Oman talouden tilanne

Nyt verrattuna 12 kuukautta sitten

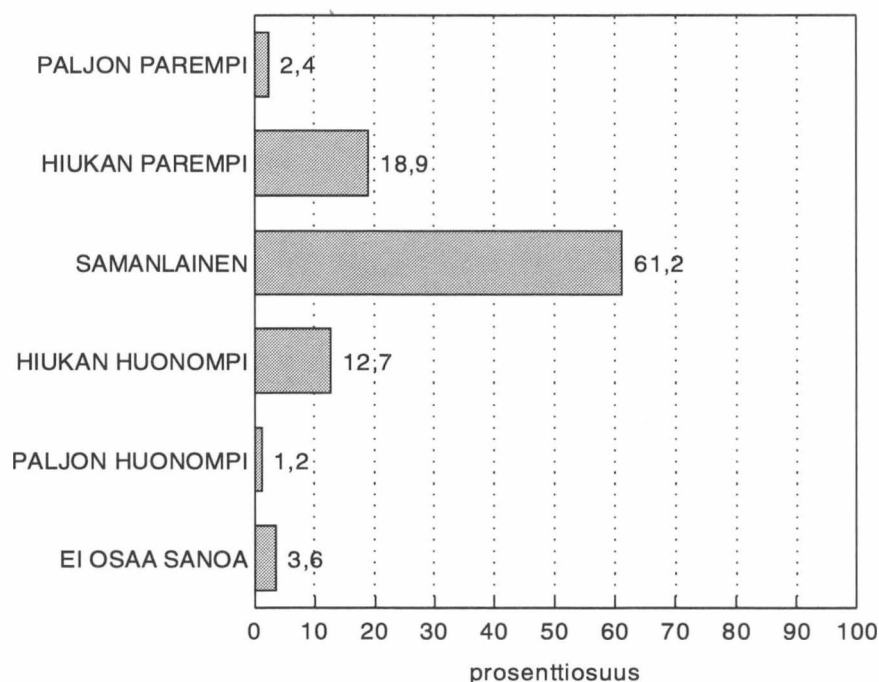
Indeksinä mittausajankohdasta toiseen

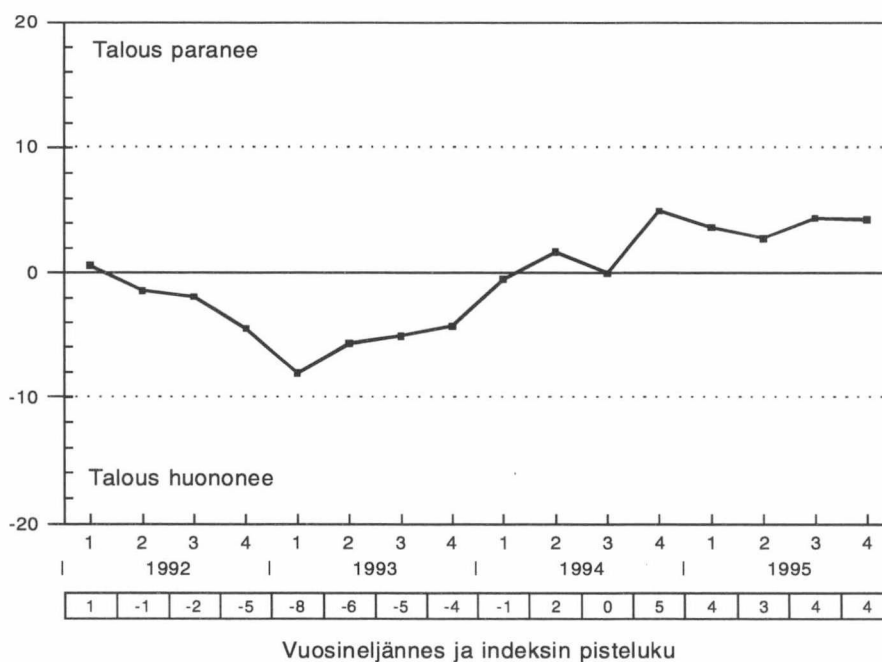
Vuosineljännes ja indeksin pisteluku

7. Oman talouden tilanne

12 kuukauden kuluttua verrattuna nykyhetkeen

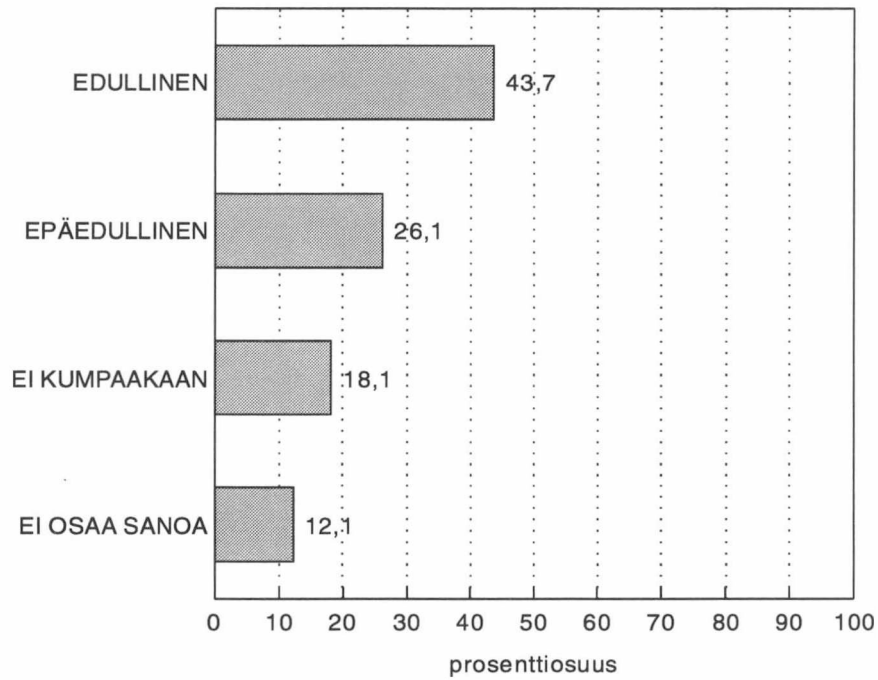

Indeksinä mittausajankohdasta toiseen

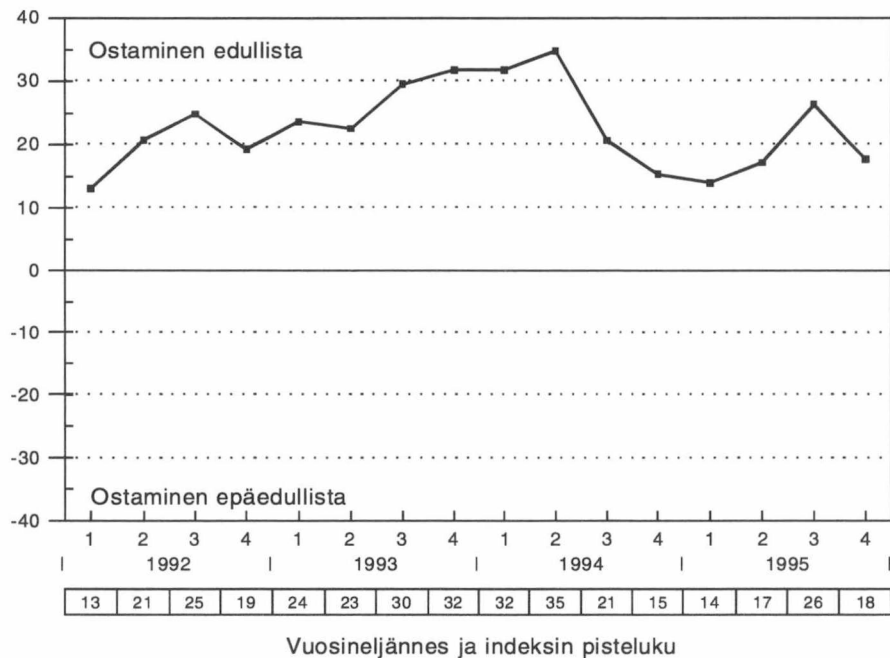

8. Ajankohdan edullisuus

Suurempiin hankintoihin

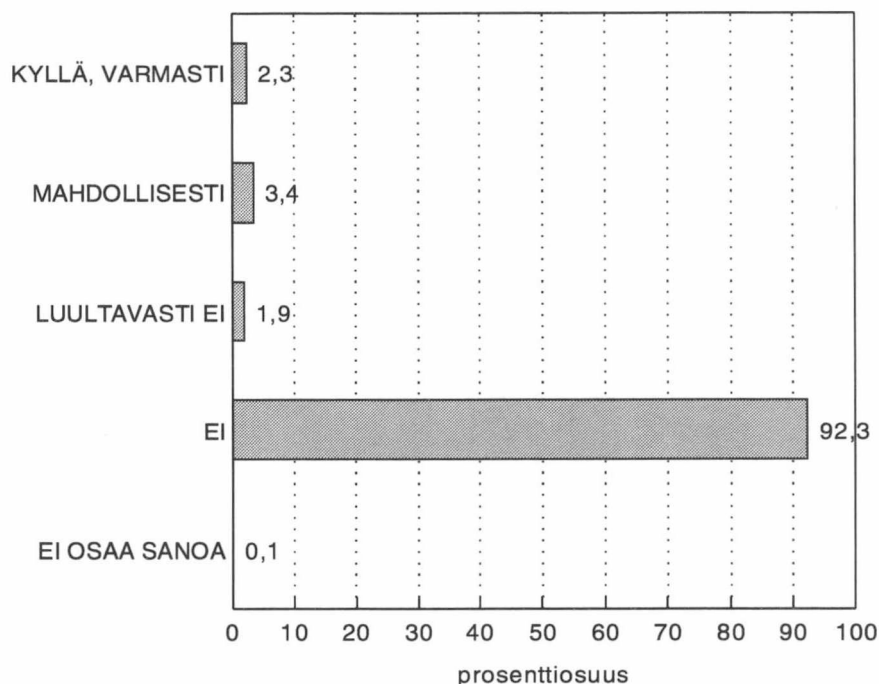

Indeksinä mittausajankohdasta toiseen

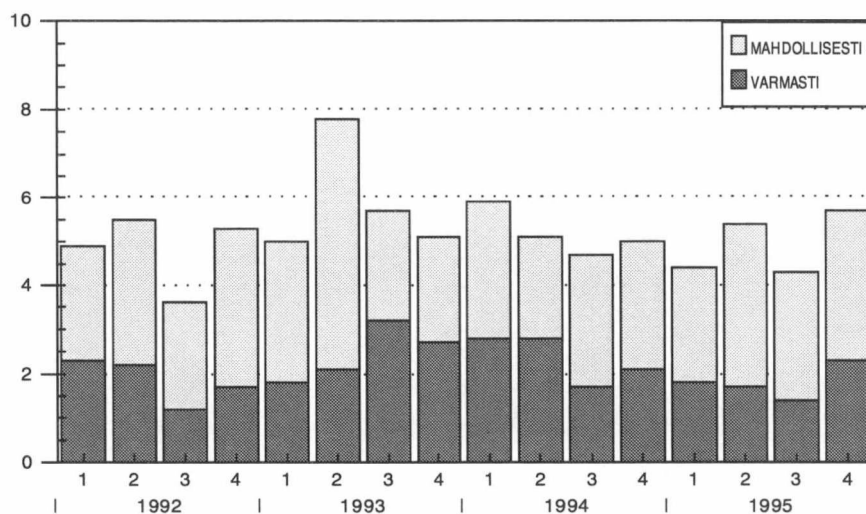
9. Aikooko talous hankkia omistusasunnon

Seuraavien 12 kuukauden aikana

Aikomukset mittausajankohdasta toiseen

% kotitalouksista aikoo ostaa asunnon:

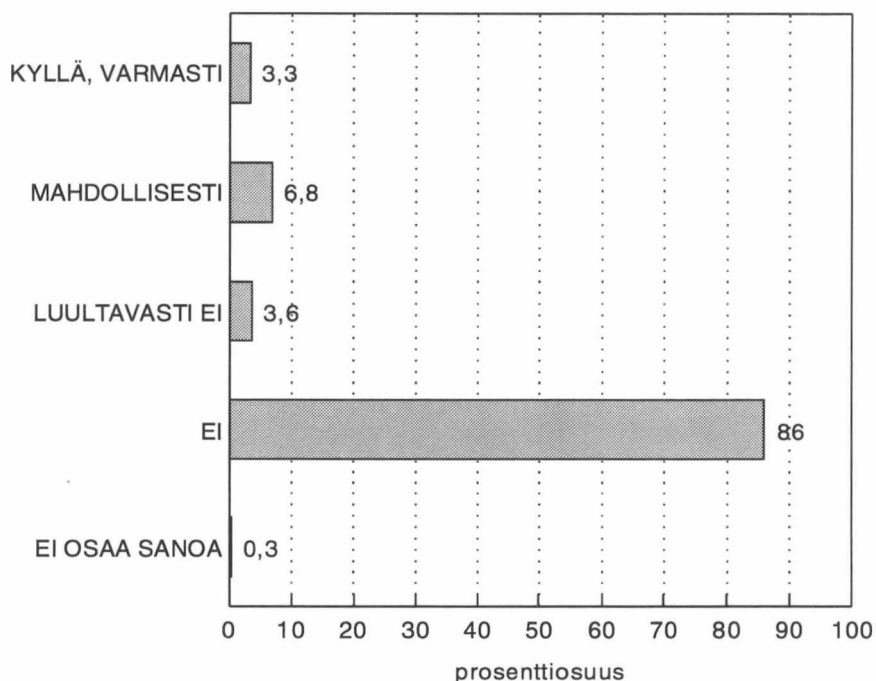

MAHDOLLISESTI	2,6	3,3	2,4	3,6	3,2	5,7	2,5	2,4	3,1	2,3	3	2,9	2,6	3,7	2,9	3,4
VARMASTI	2,3	2,2	1,2	1,7	1,8	2,1	3,2	2,7	2,8	2,8	1,7	2,1	1,8	1,7	1,4	2,3

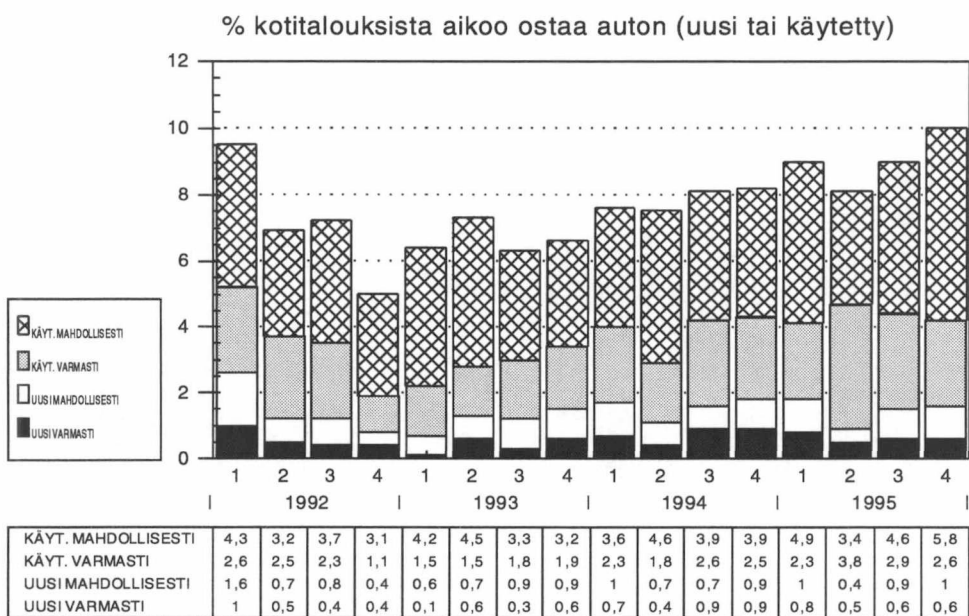
Vuosineljännes ja aikomusprosentti

10. Aikooko talous hankkia henkilöauton

Seuraavien 6 kuukauden aikana

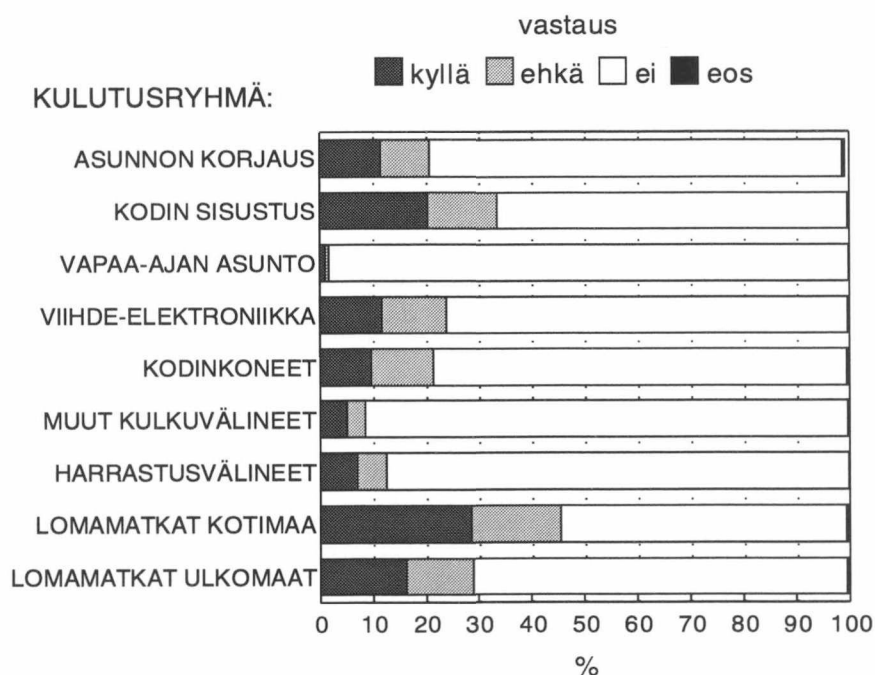
Aikomukset mittausajankohdasta toiseen

Vuosineljännes ja aikomusprosentti

11. Ostoaikomukset eräissä kulutusryhmissä

Seuraavien 6 kuukauden aikana

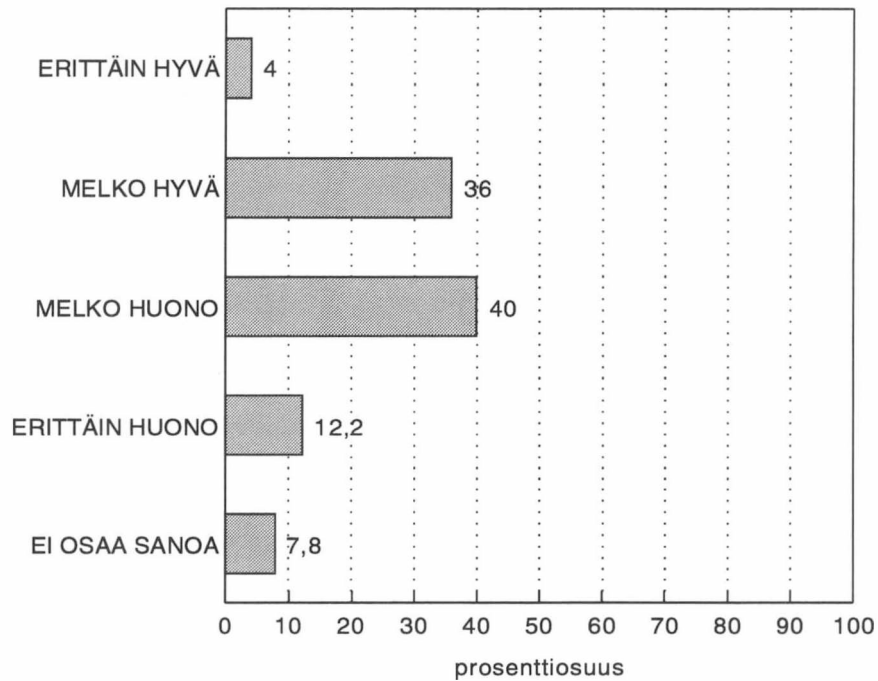

Kyllä- ja ehkä-vastausten %-osuudet marraskuussa 1995 ja muutos marraskuusta 1994

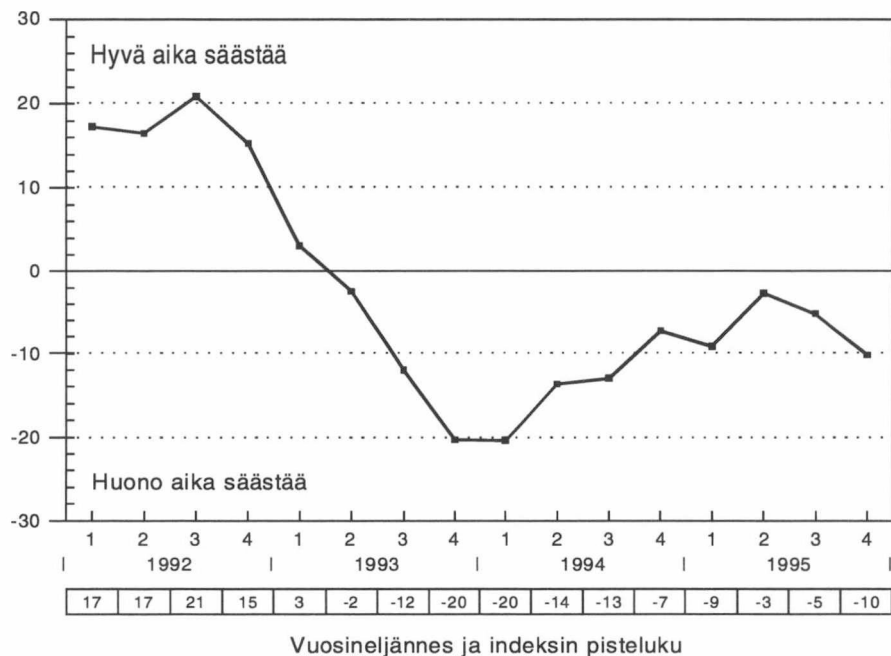
Kulutusryhmä	Prosenttiosuus marraskuussa 1995		Summan muutos marraskuusta 1994 Prosenttia
	Kyllä	Ehkä	
Asunnon korjaus	11,4	9,2	-8,8
Kodin sisustus	20,3	13,4	0,9
Vapaa-ajan asunto	1,0	0,7	-60,7
Viihde-elektronikka	11,7	12,2	6,7
Kodinkoneet	9,6	11,8	-2,7
Muut kulkuvälineet (ei auto)	4,9	3,6	21,4
Harrastusvälineet	7,0	5,4	7,8
Lomamatkat kotimaa	28,7	16,8	0,9
Lomamatkat ulkomaat	16,1	12,8	7,0

12. Millainen ajankohta on

Säästämisen kannalta

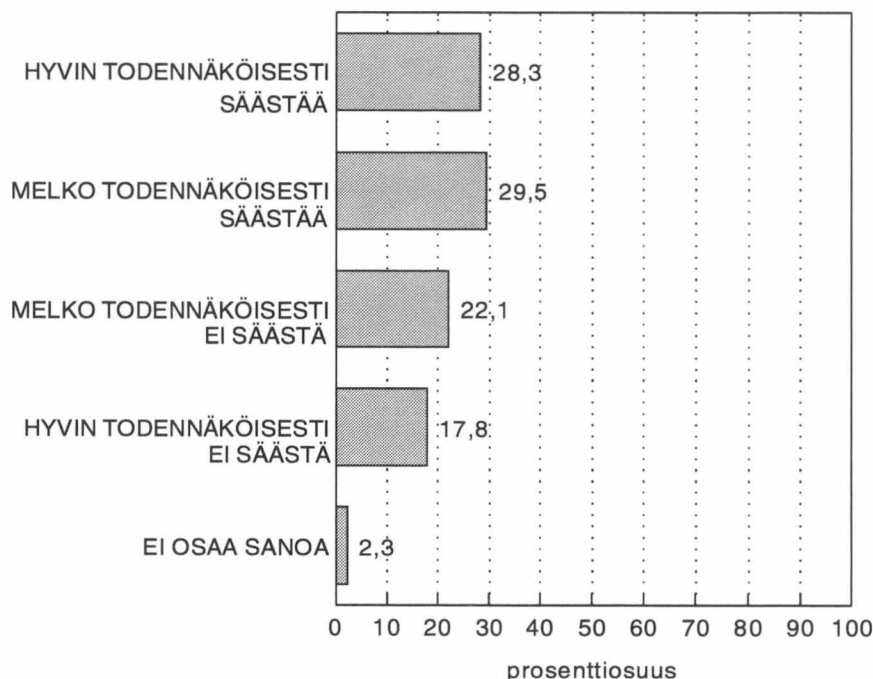
Indeksinä mittausajankohdasta toiseen

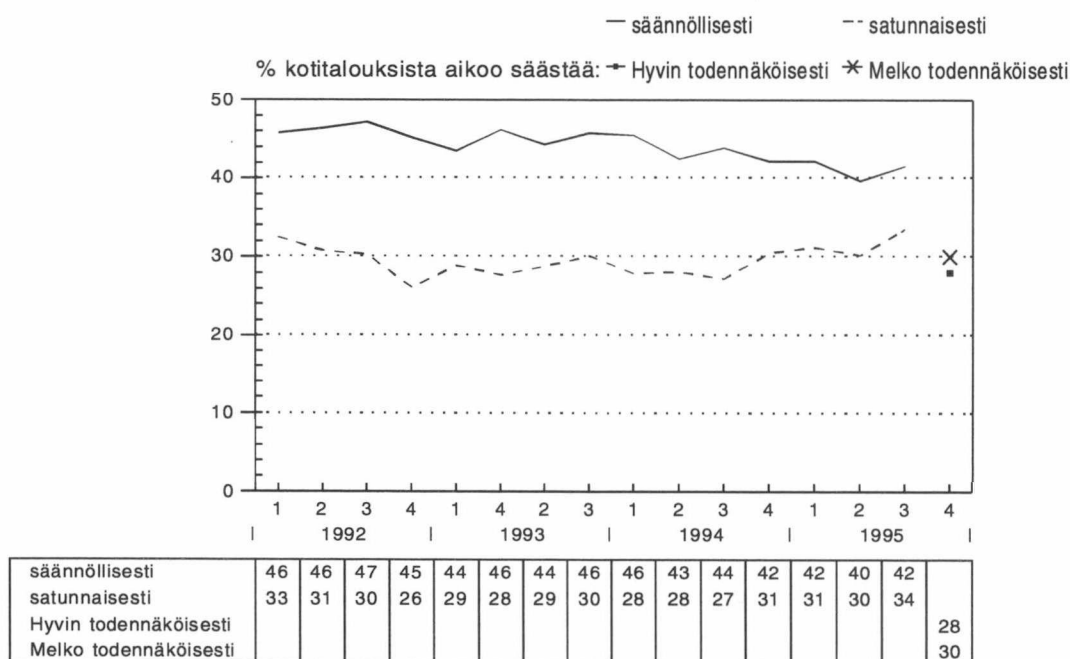
Vuosineljännes ja indeksin pisteluku

13. Miten todennäköisesti talous säästää*)

Seuraavien 12 kuukauden aikana

Säästämisaikomus ajankohdasta toiseen

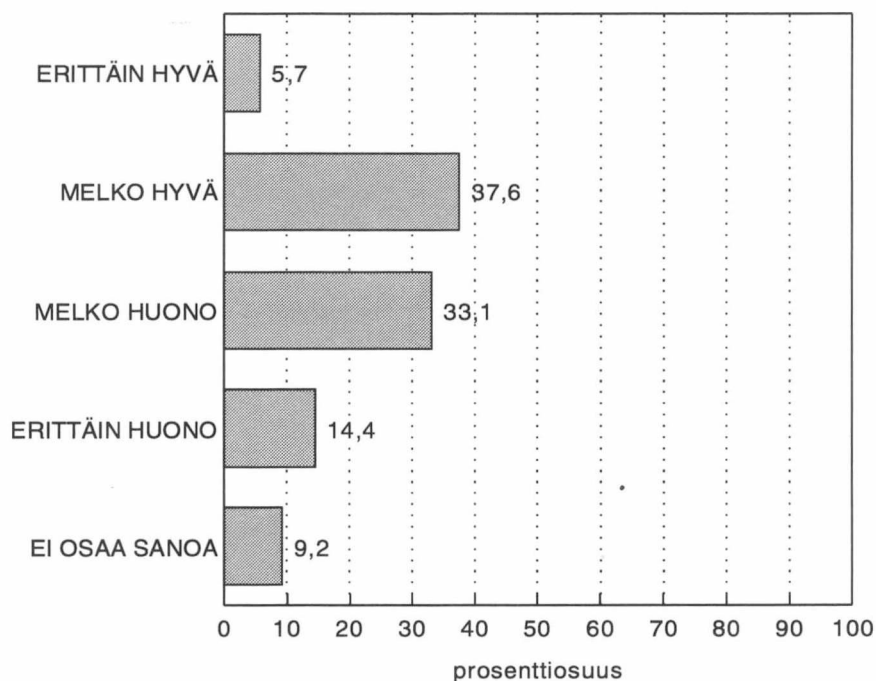

Vuosineljännes ja aikomusprosentti

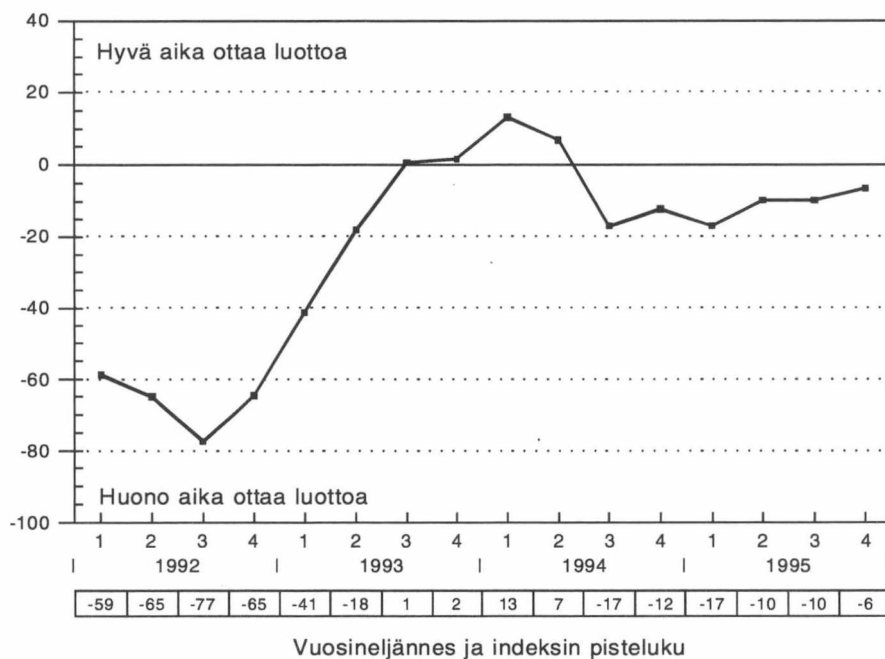
*) Kysymys ja vastausvaihtoehdot ovat muuttuneet marraskuussa 1995 EU:n kuluttajabarometrin mukaiseksi. Saldolukua ei ole voitu laskea samoin perustein kuin aiemmin. Katso sivu 7.

14. Millainen ajankohta on

Luotonoton kannalta

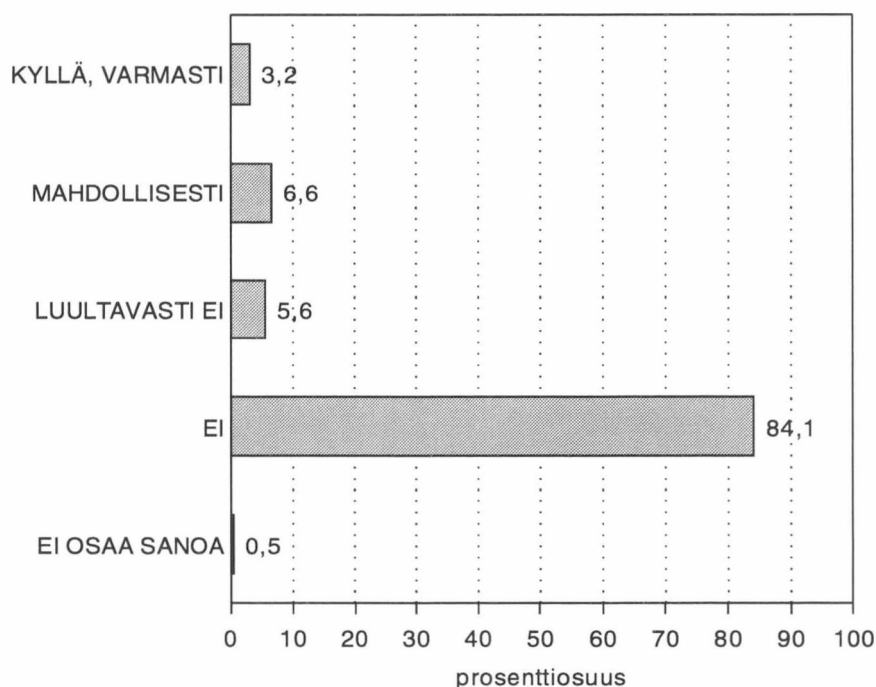

Indeksinä mittausajankohdasta toiseen

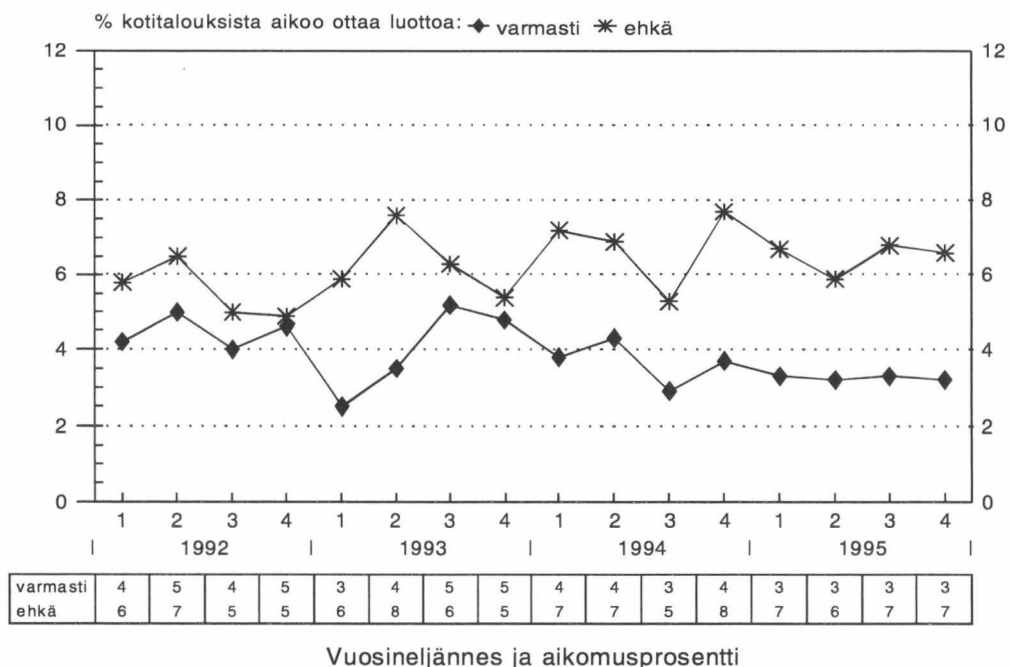

15. Aikooko talous ottaa luottoa

Seuraavien 12 kuukauden aikana

Luoton ottoaikomus ajankohdasta toiseen

Vuosineljännes ja aikomusprosentti

SVT Suomen Virallinen Tilasto
Finlands Officiella Statistik
Official Statistics of Finland

Tulot ja kulutus 1996:2
Inkomst och konsumtion
Income and consumption

Tiedustelut – Förfrågningar – Inquiries:

Pellervo Marja-aho
(90) 17 341

Kansantalouden tilinpito 7.3.1996

Kurssin tavoitteena on opastaa kansantalouden tilinpidon sisältöön ja käsitteistöön sekä käydä läpi taloudellisessa analyysissä esiintyviä tunnuslukuja ja niiden keskinäisiä liittyviä. Kurssilla käsitellään kansantalouden kysyntää ja tarjontaa, bruttokansantuotteen laskemista sekä eri sektoreiden tuloja ja tuloikäyttöä, varallisuuden muodostusta ja rahoitusasemaa. Perehdytään myös eri maiden tietojen vertailukelpoisuuteen sekä tilinpidon laajennuksiin: neljännesvuosi- ja aluetilinpitoon.

- Kurssi soveltuu kaikille, jotka työssään käyttävät kansantaloudellista käsitteistöä ja tilastotietoutta, esim. tutkijoille, informaatioille, opettajille ja toimittajille.
- Kurssi järjestetään Tilastokeskuksen koulutustiloissa, os. Työpajakatu 13, Helsinki.
- Kurssin hintaan 1200 mk (+alv 22 %) sisältyy oppimateriaali, kahvit ja lounas.

Tiedustelut ja ohjelmatilaukset
Puh. (90) 1734 2529, 1734 2276, fax 1734 2474
Sähköposti: reija.helenius@stat.fi

 Tilastokeskus